

roots
WANDELGIDS

De mooiste
LANDGOED-
WANDELINGEN
van Nederland

roots
WANDELGIDS

De mooiste
LANDGOED-
WANDELINGEN
van Nederland

WANDEL OVER HISTORISCHE PADEN

Landgoederen en buitenplaatsen vormen de schakel tussen historie en heden en tussen natuur en cultuur. In het moderne Nederlandse landschap zijn het monumentale eilanden waar de tijd langzamer lijkt te lopen, waar nog rust heerst en stilte en waar dieren en planten een schuilplek vinden. De natuur op een landgoed is vaak net even anders dan in het omringende landschap. Een goed voorbeeld is het sierlijke landgoed Fraylemaborg in de provincie Groningen. Daar vind je in het voorjaar bloeiende stinsenplanten: van bosanemoon tot kievitbloem. Die planten horen echt bij dit landgoed, in de strakke graslanden en langs het water rond het landgoed domineren juist weer de vogels. Die afwisseling smaakt naar meer.

Veel landgoederen liggen in het oosten van Nederland, maar ook in het westen zijn er sprookjesachtig mooie landgoederen te vinden. Neem Landgoed Duin & Kruidberg onder IJmuiden. Het biedt romantische bomenlanen én woeste verdwaaipaadjes in de duinen. Helemaal leuk is dat je zelfs even naar zee kunt wandelen.

Bij Roots houden we van wat langere natuurwandelingen – dan kom je optimaal tot rust – maar wandel je liever een uurtje of twee dan kan dat met de ommetjes in deze gids, of je bezoekt een van de elf buitenplaatsen die we hebben geselecteerd. Elswout, Amelisweerd, Twickel of de Cannenburgh: je vindt ze allemaal in deze gids. Eén ding is zeker: Nederland heeft prachtige landgoederen én schitterende natuurgebieden. Combineer die twee en je krijgt het beste van twee werelden.

Namens de redactie van Roots wens ik je veel wandelplezier.

Fanny Glazenburg
hoofdredacteur Roots

DIGITAAL

De verschillende wandelingen in dit boek zijn ook digitaal te downloaden (voor gps en mobiel) via onze site rootsmagazine.nl/roots-routes. Hier kun je eventueel ook printjes maken van topografische kaarten met de route erop. Omdat natuur in beweging blijft en er her en der ook gebouwd wordt, kun je hier ook de laatste ontwikkelingen van de wandelroutes blijven volgen en zelf aangeven.

INHOUD

WANDELINGEN

- 01** Landgoed Fraeylemaborg (23,3 km) ..... Pag. 08-13
02 Landgoed Oranjewoud (11,9 km) ..... Pag. 14-19
03 Landgoed Duin & Kruidberg (17,4 km) ..... Pag. 20-25
04 's-Gravelandse Buitenplaatsen (8,8 km) ..... Pag. 30-35
05 Landgoed Oud Groevenbeek (9,1 km) ..... Pag. 36-41
06 Landgoederen 't Harde (17,1 km) ..... Pag. 42-47
07 Landgoed Tongeren (13,5 km) ..... Pag. 52-57
08 Landgoed Keizersrande & De Haere (16 km) ..... Pag. 58-63
09 Landgoed Eerde (11 km) ..... Pag. 64-69
10 Landgoederen rond Cothen (17 km) ..... Pag. 74-79
11 Landgoederen rond Renswoude (12,2 km) ..... Pag. 80-85
12 Landgoederen in de Achterhoek (20 km) ..... Pag. 90-95
13 Landgoed Hackfort (16,7 km) ..... Pag. 96-101
14 Landgoed Slangenburg (11,8 km) ..... Pag. 106-111
15 Jachtslot Mookerheide (15,6 km) ..... Pag. 112-117
16 Kasteel Grasbroek & Limbricht (13,7 km) ..... Pag. 118-123

NATUURROMMETJES

- Dekema State & Martenastate (4,8 km) ..... Pag. 128-129
Landgoed De Boom (3,5 km) ..... Pag. 130-131
Stameren en Hoog Moersbergen (5 km) ..... Pag. 132-133
Huize Baak (2,8 km) ..... Pag. 134-135

LANDGOEDLEVEN

- Landgoedvogels ..... Pag. 26-29
Stinsenplanten ..... Pag. 48-51
Muurbewoners ..... Pag. 70-73
Zoogdieren ..... Pag. 86-89
Bomen & struiken ..... Pag. 102-105
Kleine dieren ..... Pag. 124-127

BUITENPLAATSEN

- De 11 mooiste buitenplaatsen ..... Pag. 136-159

01

LANDGOED FRAEYLEMABORG

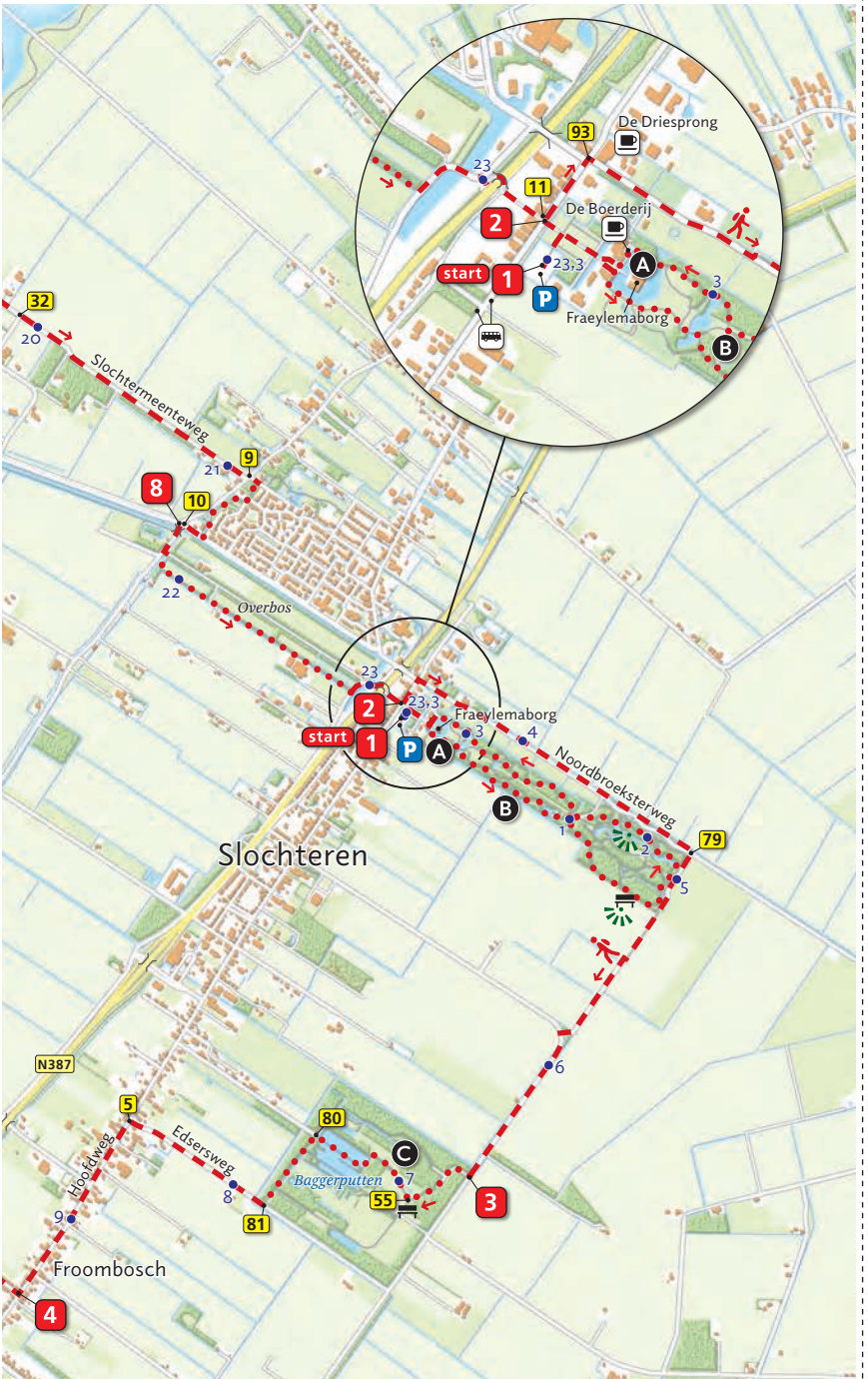
– 3,3 OF 23,3 KM –

VOORJAARS- BODES KLEUREN DE AARDE

Vooral rond buitenhuizen en kastelen vind je in het vroege voorjaar de eerste stinsenplanten met hun vrolijke kleuren. Rond de Groningse Fraeylemaborg groeien ruim twintig soorten, van kievitsbloem tot daslook.

01 LANDGOED FRAEYLEMABORG

01 LANDGOED FRAEYLEMABORG

Fraeylemaborg **A**

Een waar stinsenplantenbolwerk is landgoed de Fraeylemaborg in Slochteren. Het landhuis met de okergeel geschilderde kozijnen vormt het hart van het landgoed.

Wie goed oplet, ziet dat de tuin een mengelmoes is van twee verschillende stijlen: de nog altijd aanwezige zichtlijn die dwars over het landgoed loopt, verwijst naar de Franse barokstijl. Een eeuw later raakte de Engelse landschapsstijl in de mode: kaarsrechte paden werden kromgetrokken en het terrein werd meer parkachtig.

Kievitsbloem **B**

189 soorten kievitsbloemen bestaan er wereldwijd. In Nederland groeit de wilde kievitsbloem, ook een stinsenplant. Wij kennen de paarse en witte kievitsbloemen, maar het is onbekend welke kleurvariant er eerder was. Zijn oorsprong ligt waarschijnlijk in Griekenland.

- **START- EN EINDPUNT:** parkeerplaats Fraeylemaborg, Hoofdweg 30, Slochteren (GR).
- **OV:** vanaf station Groningen bus 178 ri. Siddeburen. Uitstappen halte 'Fraeylemaborg'. Loop in de rijrichting van de bus naar de P-plaats van de borg.
- **PARKEREN:** zie info start- en eindpunt.
- **HORECA:** de-boerderij.net, gasterijdedriesprong.nl.
- **HONDEN:** aangeliijnd toegestaan.

1. Wandel vanaf P-plaats ri. de Fraeylemaborg. Ga de brug over. Je passeert links restaurant De Boerderij. Voor de brug naar de Fraeylemaborg **RA** en loop langs het water ri. de achterzijde van de borg. Wandel nu tegen de klok in een rondje over het landgoed. Op de heenweg naar achteren houdt je zoveel mogelijk rechts aan. Dan kom je rechtsachter op het landgoed uit. (Tip: in deze hoek kun je via een houten balk een slootje over naar een fietspad en **RA** gaan om de lange route te vervolgen). Om de landgoedronde te vervolgen houdt je het pad met bocht naar links aan. Volg op de terugweg niet het meest rechterpad langs de rand van het landgoed, maar een pad parallel daaraan. Dat is mooier en je komt dan over uitzichtpunt de Hoge Berg. Loop uiteindelijk rechts om de borg weer terug en ga de brug weer over. Dit is het einde van de korte route. **Voor lange route:** loop **RD** naar het toegangshek van de hoofduitgang.

2. Na toegangshek hoofduitgang **RD** weg over en bij **KP 11 RA**, trottoir volgen. Op kruising en bij **KP 93 RA**, Noordbroeksterweg. Na ruim 300 m neem je het fietspad dat parallel loopt aan de weg. Bij **KP 79 RA**, fietspad ri. Froombosch. Op T-splitsing **LA** asphaltweg, ri. Froombosch.

3. Iets voorbij bosrand **RA** bospad langs slagboom, natuurgebied Baggerputten in. Volg pad met bocht naar links. Sla tweede pad (bij **KP 55 RA**). Je komt bij een Y-splitsing bij water. Ga **LA** en volg pad met bocht naar rechts langs water dat links en rechts van je ligt. Je passeert een bruggetje. Direct na het visinfopaneel en bij **KP 80 LA**. Op T-splitsing bij **KP 81 RA**, asfaltweg. Aan het einde van de Edsersweg **RD** weg over en bij **KP 5 LA**, trottoir langs Hoofdweg volgen.

4. Na huisnr. 51 **RA**, Ruitenlaan. Op kruising (**RD** loopt dood) **LA**, Hoofdlingenpad. Volg weg met bocht naar rechts en later met bocht naar links. Op T-splitsing **RA**. Tunneltje door en op kruising bij **KP 48 RD**, Ruitenweg. Op T-splitsing bij **KP 49 LA**, Groenedijk. Na circa 40 m voor sloot **RA**, zandweg langs water. Volg pad langs water alsmaar tot brug bij **KP 50**. Steek fietspad over en ga **RD**, graspad langs water vervolgen.

5. Neem het tweede graspad (er staat hier een paaltje van het wandelknooppuntennetwerk en je kruist een duiker en sloot) naar rechts. Blijf pad langs water, dat nu aan je rechterhand is, volgen. Sla **RA** houten brug over en direct daarna **LA** graspad in langs water. Op T-splitsing **RA**. Op fietspad bij **KP 52 LA**, brug over. Daarna weer brug over en fietspad vervolgen.

6. Op T-splitsing bij **KP 53 LA** brug over en direct **RA** pad langs water. Klaphek door en **LA**. Pad maakt haakse bocht naar rechts. Volg pad, eerst langs water, tot aan bruggetje. Bruggetje over en wederom bruggetje over, dan **LA**. Volg pad door weide- en watergebied. Klaphek door.

7. Op T-splitsing voor huis **LA**. Brug over en bij **KP 54 RA**. Bij **KP 31 LA**, klaphek door en onverhard fietspad volgen. Na klaphek bij **KP 33 RA**, asfaltweg volgen. Bij **KP 32 RD**, Slochtermeenteweg. Op T-splitsing bij **KP 9 LA** en direct **RA**, Slochtermeenteweg. Sla na circa 30 m **RA**, schelpenpad. Je komt uit op een klinkerweg. Ga hier 10 m **RD** en dan **RA** schelpenpad vervolgen. Op T-splitsing met fietspad **RA**.

8. Op kruising bij **KP 10 LA**. Ga brug over en loop **RD**. Sla eerste pad **LA**, Boslaan en na 10 m **RA** bruggetje over (Overbos). Volg dit pad alsmaar **RD** tot einde. Op T-splitsing **LA**. Volg asfaltweg met bocht naar rechts. Ga brug over en loop **RD**. Ga fiets- en voetgangersbrug over en onderaan **LA** en **RD** via klinkerpad ri. de borg.

Oranjetipje **C**

Net als een medaille hebben vlindervleugels twee kanten. De onderkant valt doorgaans het minst op en dichtgeklapt vormen die de buitenkant. Bij een gesloten oranjetipje hebben de vleugels olijfgroene camouflagevlekken. Klapt de vlinder open, dan valt vooral het mannetje op met zijn oranje vleugeltoppen.

Blauwborst **D**

De blauwborst is een fotogeniek vogeltje, dat op veel wensenlijstjes staat van fotografen. Maar ook natuurliefhebbers zonder camera kijken uit naar zijn komst in april. Dan is de vogel net teruggekeerd uit Afrika en zingt hij uit volle borst. Zijn zang is fraai, maar ook zijn kobaltblauwe borst is een lust voor het oog.

02

LANDGOED ORANJEWOUd

– 6,2, 8,3 OF 11,9 KM –

KUNSTZINNIG FRIES BOS

Nederland is goed in het bedenken en creëren van landschappen – alsof het kunst is. Rond het eeuwenoude Friese landgoed Oranjewoud zie je op een geweldig mooie manier hoe kunst en natuur elkaar ontmoeten. Met als opmerkelijk hoogtepunt: bos in Friesland.